

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET CAMASSO PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br.15733/02)

PRESUDA

STRASBOURG

13. siječnja 2005.

*Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44.
§ 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.*

U predmetu **Camasso protiv Hrvatske,**

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

- g. C.L. ROZAKIS, *predsjednik,*
 - g. L. LOUCAIDES,
 - gđa F. TULKENS,
 - g. P. LORENZEN,
 - gđa N. VAJIĆ,
 - gđa S. BOTOCHAROVA
 - g. A. KOVLER, *suci,*
 - i g. S. NIELSEN, *tajnik Odjela,*
- nakon vijećanja zatvorenog za javnost 9. prosinca 2004.,
donosi sljedeću presudu koja je donesena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br.15733/02) protiv Republike Hrvatske kojeg je hrvatski državljanin g. Lorenzo Camasso ("podnositelj zahtjeva") podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija") dana 4. travnja 2002. godine.

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. B. Kozjak, odvjetnik iz Virovitice. Hrvatsku je Vladu ("Vlada") zastupala njena zastupnica, gđa L. Lukina-Karajković.

3. 10. lipnja 2003. godine Sud je odlučio obavijestiti o zahtjevu. Primjenjujući članak 29. § 3. Konvencije odlučio je istovremeno ispitati osnovanost i dopuštenost tog prigovora.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI PREDMETA

4. Podnositelj zahtjeva je rođen 1964. godine i živi u Bjelovaru, Hrvatska.

5. Dana 6. studenoga 1994. godine podnositelj zahtjeva je uhićen pod sumnjom da je počinio ubojstvo. Istoga je dana zadržan u pritvoru u Okružnom zatvoru Bjelovar.

6. Dana 9. studenoga 1994. godine Županijski je sud u Bjelovaru pokrenuo istragu protiv podnositelja zahtjeva.

7. Dana 5. prosinca 1994. godine Okružno državno odvjetništvo u Bjelovaru optužilo je podnositelja zahtjeva za ubojstvo.

8. Dana 21. prosinca 1994. godine održano je prvo ročište pred Županijskim sudom u Bjelovaru.

9. Dana 26. travnja 1995. godine Županijski je sud podnositelja zahtjeva proglasio krivim za ubojstvo. Utvrdio je da je podnositelj zahtjeva prekoračio nužnu obranu te ga osudio na deset mjeseci zatvora.

10. Dana 15. svibnja 1995. godine podnositelj zahtjeva uložio je žalbu protiv prvostupanjske presude. Županijsko državno odvjetništvo je također uložilo žalbu.

11. Dana 16. kolovoza 1995. godine Vrhovni je sud Republike Hrvatske ukinuo prvostupanjsku presudu zbog činjeničnih nedostataka te vratio predmet na ponovni postupak.

12. U ponovljenom je postupku dana 16. listopada 1995. godine Županijski sud podnositelja zahtjeva proglasio krivim za ubojstvo. Osudio ga je na godinu dana zatvora.

Istoga je dana podnositelj zahtjeva pušten na slobodu jer mu je vrijeme koje je proveo u pritvoru uračunato u kaznu.

13. Dana 30. listopada 1995. godine podnositelj zahtjeva uložio je žalbu protiv prvostupanjske presude. Županijsko državno odvjetništvo je također uložilo žalbu.

14. Dana 18. studenoga 1997. godine Vrhovni je sud ponovno ukinuo prvostupanjsku presudu i vratio predmet na ponovni postupak. Utvrdio je da je prvostupanjski sud propustio navesti razloge za odbijanje tvrdnje podnositelja zahtjeva da je postupao u nužnoj obrani.

15. U ponovljenom je postupku Županijski sud održao ročišta 11. veljače 1998. godine i 3. travnja 1998. godine. Dana 3. travnja 1998. godine Županijski je sud ponovno podnositelja zahtjeva proglasio krivim za ubojstvo i osudio ga na godinu dana zatvora.

16. Dana 27. travnja 1998. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu protiv prvostupanjske presude. Županijsko je državno odvjetništvo također uložilo žalbu.

17. Dana 28. kolovoza 2001. godine Vrhovni je sud odbio žalbe kao neosnovane i potvrdio prvostupanjsku presudu. Presuda Vrhovnog suda dostavljena je branitelju podnositelja zahtjeva 8. listopada 2001. godine.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

18. Članak 29. hrvatskoga Ustava jamči, *inter alia*, da svatko osumnjičen ili optužen za kazneno djelo ima pravo na pošteno i javno suđenje u razumnom roku pred zakonom osnovanim neovisnim i nepristranim sudom.

19. Mjerodavni dijelovi Ustavnoga zakona o Ustavnom sudu (Ustavni zakon o Ustavnom sudu, *Narodne novine*, br. 99/1999 i 29/2002) glasile su kako slijedi:

Članak 62

„Svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, kojim je odlučeno o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom, odnosno Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (u nastavku: ustavno pravo).“

Članak 76

„Odlukom kojom se ustavna tužba usvaja, Ustavni sud ukida osporavani akt kojim je povrijeđeno ustavno pravo.“

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

20. Podnositelj zahtjeva je prigovorio da je duljina kaznenog postupka bila nesukladna sa zahtjevom „razumnog roka“ iz članka 6, §1 Konvencije, čija odredba glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi....svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

A. Dopuštenost

21. Vlada je tvrdila da podnositelj zahtjeva nije iscrpio domaća pravna sredstva zato što nije podnio tužbu Ustavnom sudu zbog duljine postupka, na temelju članka 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu.

22. Podnositelj zahtjeva osporio je djelotvornost tog pravnog sredstva.

23. Sud ponavlja da je već smatrao kako su pravna sredstva dostupna parničnim strankama na domaćoj razini za podnošenje tužbe zbog duljine postupka „djelotvorna“, u smislu članka 13. Konvencije ako [sprečavaju] navodnu povredu ili njeno trajanje, ili ako [pružaju] odgovarajuću zadovoljštinu za svaku povredu koja se [je] već dogodila.“ (*Kudla v. Poland* [GC], br. 30210/96, § 158, 26. listopada 2000.). Po mišljenju Suda, s obzirom na „veliku bliskost“ između članka 13. i članka 35. §1 Konvencije, isto je nužno točno glede koncepta „djelotvornog“ pravnog sredstva u smislu druge odredbe (*Mifsud v. France* (dec.) [GC], br. 57220/00, ECHR 2002-VIII).

24. Sud primijećuje da Vlada nije uputila na neki domaći predmet u kojem je neki pojedinac podnio tužbu na temelju članka 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu iz 1999. godine zbog duljine postupka a koja bi dovela do sprečavanja prekomjernog odugovlačenja ili kumulacije odugovlačenja, ili do naknade štete za odugovlačenje koje se već dogodilo.

25. U takvim okolnostima Sud smatra da se ustavna tužba na temelju članka 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu iz 1999. godine ne može smatrati djelotvornim pravnim sredstvom u ovom predmetu.

26. Slijedi kako Vladin prigovor o neiscrpljenosti domaćih pravnih sredstava treba odbiti.

27. Sud primijećuje kako zahtjev nije očigledno nedopušten u smislu članka 35. § 3. Konvencije. Nadalje primijećuje da nije nedopušten niti po jednoj drugo osnovi. Stoga ga treba proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

28. Podnositelj je ustvrdio da je kazneni postupak pokrenut protiv njega trajao nerazumno dugo vremena.

29. Vlada je osporila takvo stajalište. Ustvrdili su da je predmet činjenično i pravno složen. Prvostupanjski je sud trebao izvršiti uvid i procijeniti neke složene okolnosti kako bi pravilno utvrdio koje je kazneno djelo bilo počinjeno i primijenio odgovarajuću kaznenu sankciju.

Isto su tako ustvrdili da su domaće vlasti u predmetu podnositelja zahtjeva postupale s dužnom revnošću, posebice dok je podnositelj zahtjeva bio u pritvoru, tijekom kojega razdoblja su bile donesene dvije prvostupanjske i jedna drugostupanjska presuda. Određeno odugovlačenje do kojega je došlo u postupku nakon žalbe protiv treće prvostupanjske presude bilo je opravdano činjenicom da je Vrhovni sud prvenstvo dao predmetima u kojima su okrivljenici bili u pritvoru, a u relevantnom vremenu to nije bio predmet podnositelja zahtjeva.

1. Razdoblje koje treba uzeti u obzir

30. Ukupna duljina postupka iznosi šest godina i jedanaest mjeseci. Razdoblje koje treba uzeti u obzir započelo je 6. studenoga 1997. godine, nakon stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Hrvatsku, i završilo 8. listopada 2001. godine kad je presuda Vrhovnoga suda

dostavljena punomoćniku podnositelja zahtjeva. Tako je njegovo ukupno trajanje bilo tri godine, jedanaest mjeseci i dva dana.

31. Međutim, Sud ponavlja da, u svrhu utvrđivanja razumnosti duljine dotičnoga vremena, treba uzeti u obzir stanje predmeta na dan 5. studenoga 1997. godine (vidi, između ostali izvora, *Styranowski v. Poland*, br. 28616/95, § 46, ECHR 1996-VIII; *Foti and Others v. Italy*, presuda od 10. prosinca 1982., Serija A, br. 56, str. 18, § 53). S tim u svezi Sud primijećuje da je postupak započeo 6. studenoga 1994. godine kad je podnositelj zahtjeva bio uhićen i zadržan u pritvoru i da je stoga, u trenutku stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Hrvatsku, postupak već trajao tri godine.

2. Razumnost duljine postupka

32. Sud ponavlja da se razumnost duljine postupak mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i pozivom na kriterije utvrđene njegovom sudskom praksom, posebice: složenost predmeta, ponašanje podnositelja zahtjeva i mjerodavnih vlasti kao i važnost onoga što se za podnositelja zahtjeva dovodi u pitanje u sporu (vidi, između mnogo drugih pravnih izvora, predmet *Frydlender v. France* [GC], br. 30979/96, stavak 43., ECHR 2000-VII).

33. Sud prihvaća da se u ovom predmetu radilo o određenom stupnju složenosti u odnosu na pravna pitanja. Međutim, duljina postupka ne može se objasniti samo tom činjenicom.

34. Glede ponašanja podnositelja zahtjeva, Sud primijećuje da Vlada nije tvrdila da bi podnositelj zahtjeva doprinio duljini postupka. Sud ne vidi nikakvog razloga za drugačije mišljenje.

35. Glede ponašanja sudskih vlasti, Sud primijećuje, posebice, da je Vrhovnome sudu trebalo tri godine i četiri mjeseca da donese odluku po žalbi podnositelja zahtjeva. Sud podsjeća da je već prije utvrdio povrede članka 6. § 1. Konvencije u sličnim predmetima. Na primjer, u presudi *Eckle v. Germany* (od 15. srpnja 1982., Serija A, br. 51, str. 37, § 84), Sud je utvrdio povredu članka 6., § 1. zbog činjenice da je, *inter alia*, žalbeni postupak trajao gotovo tri godine. Sud smatra da je Vladino objašnjenje da je Vrhovni sud dao prvenstvo spisima u kojima su okrivljenici bili u pritvoru, a što nije bio predmet podnositelja zahtjeva u relevantno vrijeme, ne može opravdati produženi karakter žalbenog postupka.

36. Budući da nema nekih posebnih okolnosti, naprijed navedena razmatranja dostatna su da bi Sud mogao zaključiti, uzimajući u obzir sudsku praksu o tom pitanju, da se u predmetu podnositelja zahtjeva nije postupalo unutar razumnoga roka.

Stoga je došlo do povrede članka 6, § 1 Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

43. Članak 41. Konvencije predviđa:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

38. Podnositelj zahtjeva je zatražio 15.000 EUR na ime nematerijalne štete.

39. Vlada je smatrala kako je iznos koji podnositelj zahtjeva traži pretjeran.

40. Sud primijećuje nerazumno dugo trajanje postupka podnositelja zahtjeva i smatra da je moralo doći do nekih osjećaja frustracije i napetosti, što opravdava dosudu naknade

nematerijalne štete. Temeljeći svoju procjenu na pravičnoj osnovi i imajući na umu okolnosti predmeta Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje 1.500 EUR, uvećanih za sve poreze koje bude potrebno zaračunati (vid, *inter alia*, *Radoš and Others v. Croatia*, no. 45435/99, § 113, 7. studeni 2002).

B. Troškovi i izdaci

41. Podnositelj zahtjeva je zatražio i 5.000 EUR za troškove i izdatke nastale pred Sudom. Međutim, nije dao nikakve konkretne elemente za ovaj zahtjev, kako to traži Pravilo 60. Poslovnika Suda, iako je bio pozvan da to učini. U takvim okolnostima Sud ništa ne dosuđuje s tog osnova.

C. Zatezna kamata

42. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *proglašava* zahtjev dopuštenim;

2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;

3. *presuđuje*

(a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti iznos od 1.500 (tisuću pet stotina eura) na ime nematerijalne štete koje treba pretvoriti u nacionalnu valutu tužene države prema tečaju važećem na dan namirenja plus sve poreze koje bude trebalo zaračunati;

(b) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;

4. *odbija* ostatak zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 13. siječnja 2005. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren NIELSEN
Tajnik

Christos ROZAKIS
Predsjednik